

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2564

วันจันทร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุมเดช สนิทวงศ์ อาคาร 1 ชั้น 3
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. ความเคลื่อนไหวทางสังคม ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2564

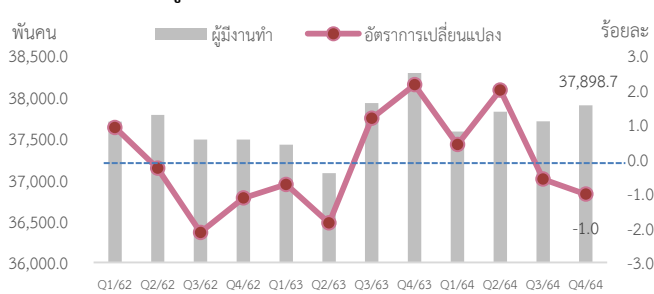
%	การจ้างงาน 	อัตราการว่างงาน 	หนี้สินครัวเรือน 	การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง
Q4/2564	-1.0	1.64	+4.2 (Q3)	-67.9
2564	+0.2	1.93	N.A	-54.5

%	การบริโภคเหล้าและบุหรี่ 	คดีอาญา 	การรับแจ้งอุบัติเหตุ 	การคุ้มครองผู้บริโภค
Q4/2564	+0.1	+43.7	-4.9	+5.5
2564	-1.8	+41.5	+6.4	+3.6

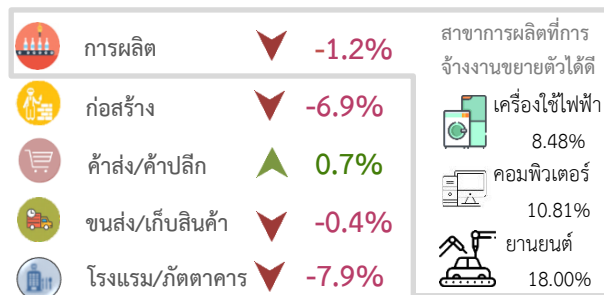
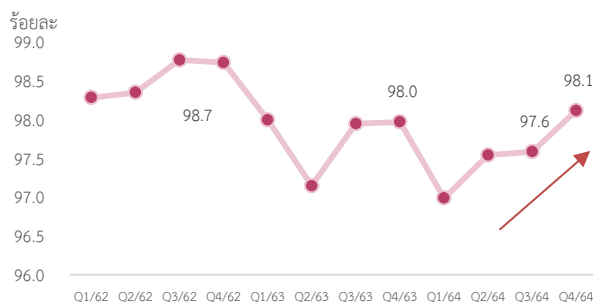

ไตรมาสที่ ปี 2564 การจ้างงานมีจำนวนทั้งสิ้น 37.9 ล้านคน ลดลงร้อยละ 1.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของกำลังแรงงาน ขณะที่อัตราการมีงานทำที่ปรับตัวดีขึ้น โดยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 98.1 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนและไตรมาสก่อนที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 98.0 และ 97.6

ผู้มีงานทำและอัตราการเปลี่ยนแปลง

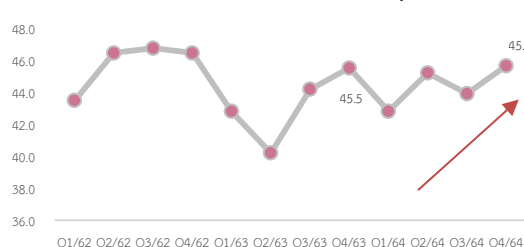

อัตราการมีงานทำ

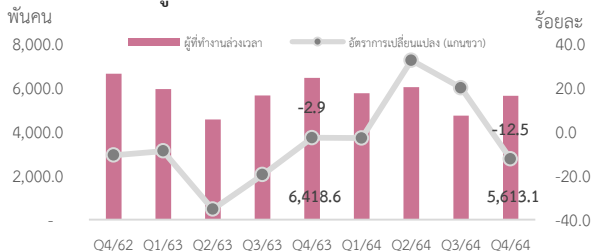

ชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้น ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยของภาคเอกชนเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปีก่อนและเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน แต่ผู้ที่ทำงานล่วงเวลายังลดลง นอกจากนี้ ผู้ทำงานต่ำระดับและผู้สำหรับผู้เสมือนว่างงานลดลงจากไตรมาสก่อน

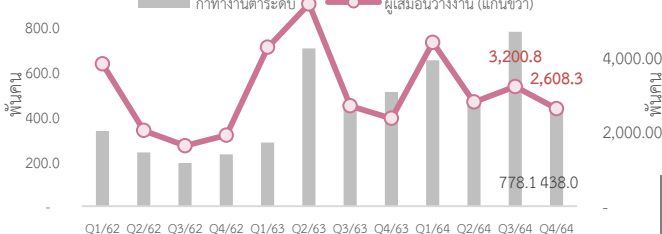
ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยภาคเอกชน (ชั่วโมง/สัปดาห์)

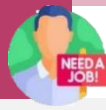
ผู้ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมง/สัปดาห์

ผู้ทำงานต่ำระดับและผู้เสมือนว่างงาน

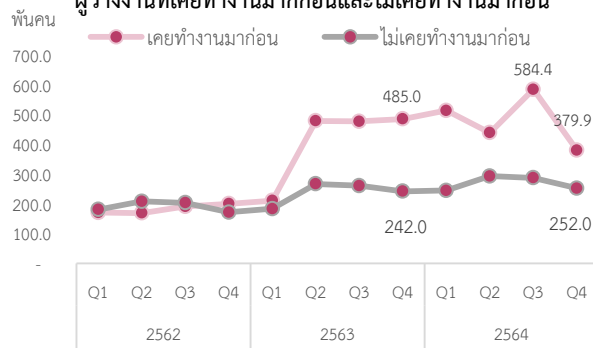
ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

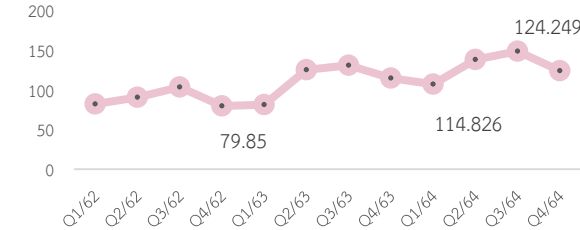
การว่างงาน มีจำนวนผู้ว่างงาน 6.3 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.64

- ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนมีจำนวน 3.8 แสนคน ลดลงร้อยละ 21.7 แต่ผู้ว่างงานที่เป็นแรงงานจบใหม่ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่จบระดับอุดมศึกษา โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 49.3 จบการศึกษาในสาขาทางด้านธุรกิจและสังคมศาสตร์ สะท้อนปัญหา mismatching ของตลาดแรงงาน
- การว่างงานในระบบปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 5 ติดต่อกัน โดยมีอัตราการว่างงานของแรงงานในระบบที่ร้อยละ 2.27

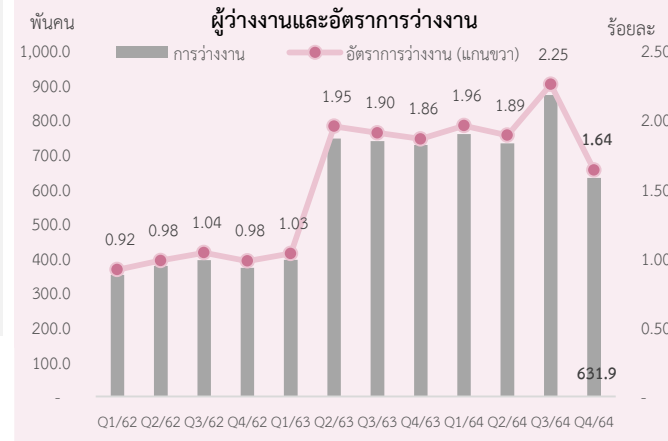
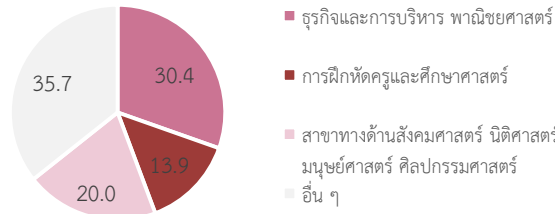
ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน

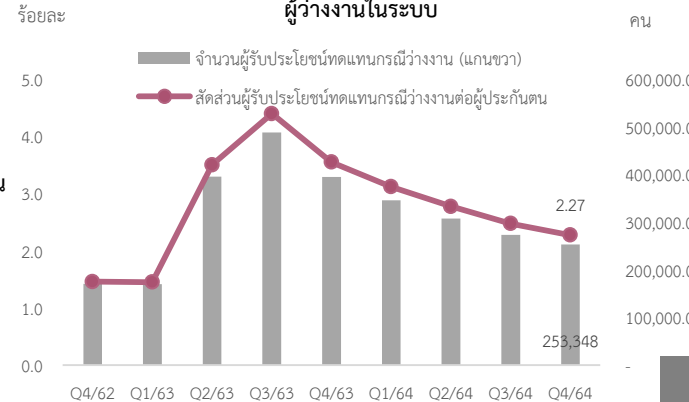
ผู้ว่างงานที่จบระดับอุดมศึกษาที่ไม่เคยทำงานมาก่อน

สัดส่วนสาขาของผู้ว่างงานที่จบระดับอุดมศึกษาที่ไม่เคยทำงานมาก่อน

ผู้ว่างงานในระบบ

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

ผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อน

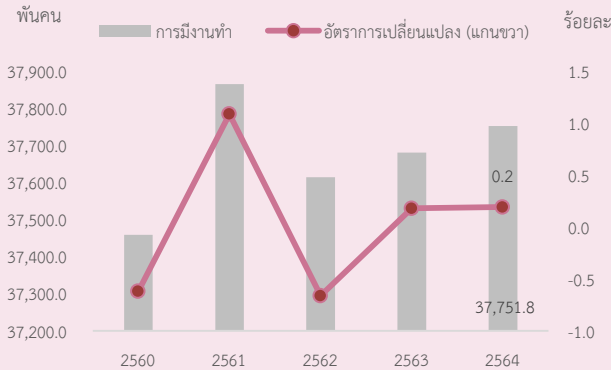

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การมีงานทำ

การจ้างงานเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย เป็นการเพิ่มขึ้นในการจ้างงานภาคเกษตรกรรมที่ดูดซับแรงงานที่ได้รับผลกระทบ ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรมการจ้างงานลดลง

ภาคเกษตร

ล้านคน

12.0

%YoY

+ 1.8

นอกภาคเกษตร

25.7

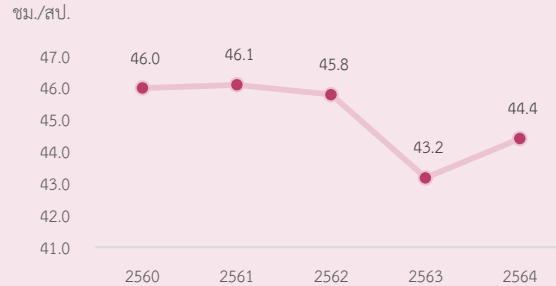
- 0.6

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

28 กุมภาพันธ์ 2565

ชั่วโมงการทำงานปรับตัวสูงขึ้น แต่การทำงานต่ำระดับยังคงอยู่ในระดับสูง

ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยภาคเอกชน

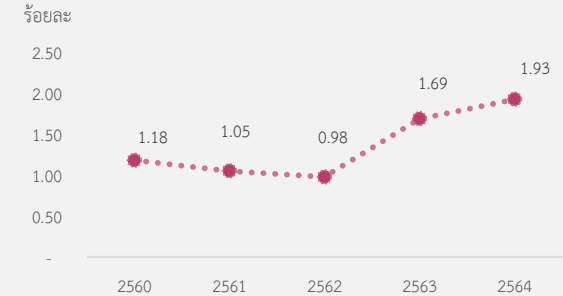

การทำงานต่ำระดับ

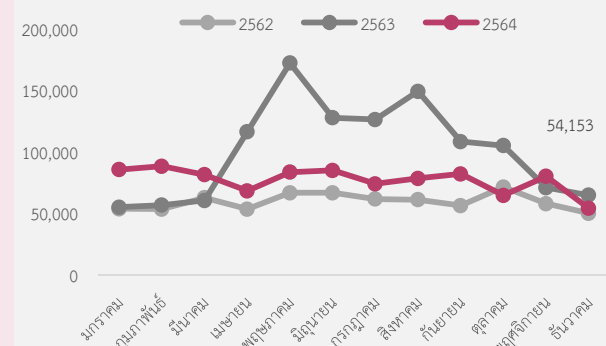

การว่างงาน

อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.93 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.69 ในปี 2563 จากผลกระทบที่สะสมตั้งแต่ต้นปี

สำหรับการว่างงานในระบบลดลงอย่างต่อเนื่องที่สะท้อนจากจำนวนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน (รายใหม่) คน

1

การดำเนินการมาตรการทางเศรษฐกิจที่ต้องเอื้อต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ควบคู่กับการควบคุมการระบาด ที่ต้องเน้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น และต้องเอื้อต่อการฟื้นตัวของกลุ่ม SMEs ที่มีการจ้างงานจำนวนมากกว่า 12.8 ล้านคน หรือมากกว่า 1 ใน 3 ของกำลังแรงงานทั้งหมด รวมถึงการสร้างงานสร้างอาชีพในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ ควบคู่กับการควบคุมการแพร่ระบาด

2

การขยายตัวของแรงงานนอกระบบที่เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรมที่ดูดซับแรงงานที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ทำให้แรงงานกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นจาก 18.2 ล้านคนในไตรมาสที่ 2 ปี 2562 เป็น 19.5 ล้านคนในไตรมาสที่ 2 ปี 2564 ซึ่งต้องมีมาตรการจูงใจให้สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนเพื่อให้มีหลักประกันที่มั่นคง

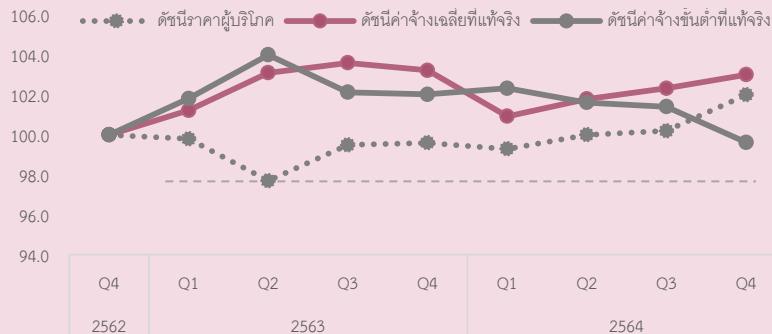
4

การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะ/การปรับเปลี่ยนทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและท้องถิ่น จากเด็กจบใหม่ที่มีการว่างงานจำนวนมากและมีแนวโน้มว่างงานนานขึ้น ซึ่งสะท้อนปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะและความต้องการ รวมทั้งแรงงานคืนถิ่นจากผลกระทบของ COVID-19 จึงต้องมีมาตรการยกระดับหรือปรับเปลี่ยนทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ และท้องถิ่นเพื่อช่วยในการหางานของแรงงานจบใหม่ และยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่

3

ภาวะค่าครองชีพของประชาชน ราคาสินค้าปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงขึ้นกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ส่งผลกระทบต่อแรงงานแรกเข้าที่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งต้องติดตามระดับราคาสินค้า และการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้เหมาะสม

หนี้สินครัวเรือน

หนี้ครัวเรือนไตรมาส 3 ปี 2564 ขยายตัวร้อยละ 4.2 จากร้อยละ 5.1 ในไตรมาสก่อน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.3 ต่อ GDP คงที่เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน

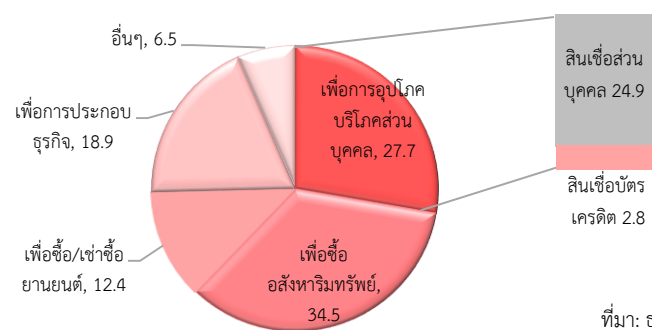
DEBT	รายปี		รายไตรมาส								
	2562	2563	Q3-62	Q4-62	Q1-63	Q2-63	Q3-63	Q4-63	Q1-64	Q2-64	Q3-64
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท) 1	13.49	14.03	13.25	13.49	13.50	13.59	13.77	14.03	14.14	14.27	14.35
%QoQ	-	-	1.3	1.8	0.1	0.6	1.3	1.9	0.7	1.0	0.5
%YoY	5.1	4.0	5.6	5.1	4.1	3.8	3.9	4.1	4.7	5.1	4.2
ผลรวมของ GDP Nominal ใน 4 ไตรมาส(ล้านล้านบาท) 2	16.90	15.70	16.82	16.90	16.84	16.22	15.90	15.70	15.60	15.99	16.07
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (1/2)	79.8	89.4	78.8	79.8	80.2	83.8	86.6	89.4	90.6	89.3	89.3

หนี้สินครัวเรือนขยายตัวชะลอลงในทุกประเภทสินเชื่อ โดย **สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์** ชะลอ ตามความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยหดตัว **สินเชื่อเพื่อยานยนต์** ชะลอตัวต่อเนื่อง สอดคล้องกับยอดขายรถยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์ที่หดตัว ขณะที่ **สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น** ลดลง ตามการหดตัวของสินเชื่อบัตรเครดิตและการปรับลดครั้งแรกของสินเชื่อส่วนบุคคล

อัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน จำแนกรายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา (%YoY)	2563			2564		
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	3.8	3.9	4.0	4.7	5.1	4.2
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	4.5	5.1	5.3	6.0	6.0	5.5
เพื่อยานยนต์	4.4	4.1	3.3	2.9	2.7	0.3
เพื่อการประกอบธุรกิจ	1.9	2.5	3.9	6.0	7.6	7.3
เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	5.3	5.6	5.5	6.5	6.3	4.6
- สินเชื่อส่วนบุคคล	6.0	6.2	6.5	6.5	6.5	5.3
- สินเชื่อบัตรเครดิต	-0.2	0.9	-1.3	6.0	4.4	-0.5
สินเชื่ออื่นๆ	-0.6	-3.8	-5.3	-7.7	-5.6	-4.8

โครงสร้างหนี้ครัวเรือนไตรมาสสาม ปี 2564 (ร้อยละ)

การก่อของหนี้ครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 34.5) รองลงมาเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลอื่น (ร้อยละ 24.9) และยานยนต์ (ร้อยละ 12.4) ตามลำดับ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

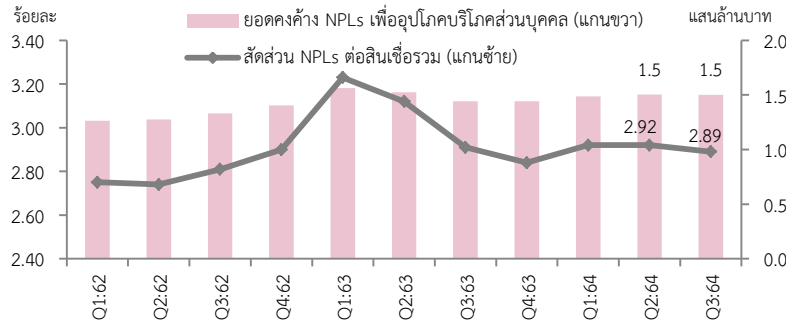
หนี้สินครัวเรือน

: หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

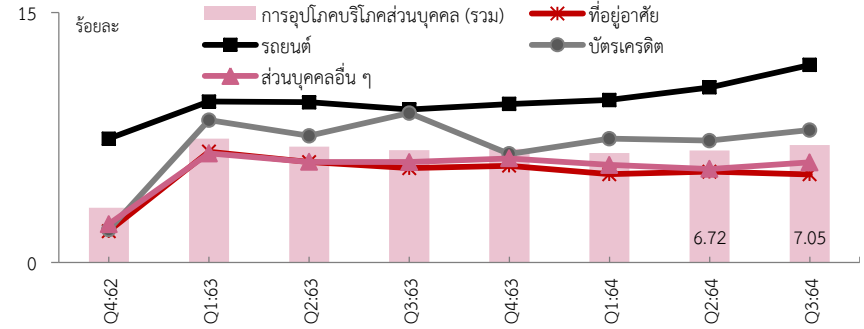

คุณภาพของสินเชื่อดีขึ้นเล็กน้อย โดย NPLs มีมูลค่า 1.5 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 2.89 ลดลงจากไตรมาสก่อน แต่ต้องระวังการเกิด NPLs เนื่องจากสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน (SM) ต่อสินเชื่อรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเกือบทุกประเภทสินเชื่อ

ยอดคงค้าง NPLs เพื่ออุปโภคบริโภค และ สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม

สัดส่วน SM ของสินเชื่อรายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

แนวโน้มหนี้สินครัวเรือน

หนี้สินครัวเรือนและสัดส่วนหนี้สิน
ครัวเรือนต่อ GDP
มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น

โดยมีสาเหตุมาจาก

1

ครัวเรือนรายได้สูงหรือที่ไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตมีแนวโน้ม
ก่อหนี้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในสินเชื่อเพื่อยานยนต์ และสินเชื่อ
ที่อยู่อาศัย

2

กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดมีความต้องการสินเชื่อ
เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาชดเชย
สภาพคล่องจากรายได้ที่ยังไม่ฟื้นตัว

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

- การเร่งดำเนินการมาตรการการแก้ไขปัญหาหนี้
- การส่งเสริมให้ครัวเรือนเข้าถึงสินเชื่อเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง
- การส่งเสริมให้ครัวเรือนได้รับการจ้างงานที่มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเน้นการยกระดับทักษะแรงงาน

สุขภาพและการเจ็บป่วย

- การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมลดลงในทุกโรค โดยลดลงอย่างชัดเจนในผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก เป็นผลจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทุกภาคส่วนทำงานที่บ้าน จึงมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมลดลง ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงในการได้รับเชื้อโรค

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (หน่วย : ราย)

	2563	2564					%YOY	
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q4/2564	ทั้งปี	
ปอดอักเสบ	54,035	47,665	32,500	46,461	26,651	-50.7	-22.0	
ไข้เลือดออก	8,601	2,530	3,088	2,677	1,661	-80.7	-86.2	
มือ เท้า ปาก	21,642	13,023	3,723	1,360	902	-95.8	-42.9	
ไข้หวัดใหญ่	10,987	5,967	2,537	1,070	1,124	-89.8	-91.3	
บิด	396	469	351	214	169	-57.3	-46.2	
หัด	126	111	65	23	28	-77.8	-81.3	
อีหัด	512	245	275	269	361	-29.5	-29.9	
ใช้สมองอักเสบ	177	272	153	122	116	-34.5	-27.0	
อหิวาตกโรค	2	-	1	-	-	-100.0	-80.0	
ใช้กาฬหลังแอ่น	2	5	3	3	2	0.0	8.3	
พิษสุนัขบ้า	0	-	2	1	-	-	0.0	
รวม	96,480	70,287	42,698	52,200	31,014	-67.9	-54.5	
อัตราต่อประชากรแสนคน	145.5	105.7	64.2	78.5	46.6			

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2565

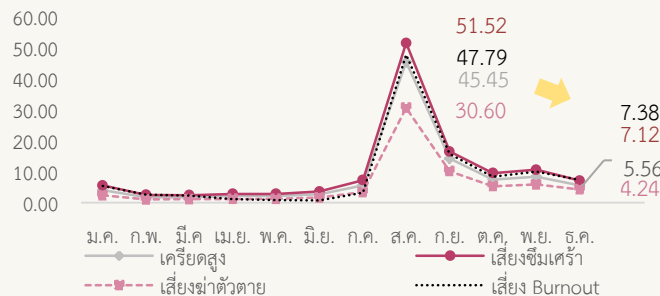
ที่มา: รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ประเด็นติดตามและเฝ้าระวัง

1

สุขภาพจิตของคนไทยที่มีแนวโน้มดีขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจของ HonestDocs พบว่าผู้ที่คิดว่าตนเองกำลังเป็นซึมเศร้ากว่า ร้อยละ 46 ยังละเลยและไม่ทราบแนวทางการจัดการความเครียดและภาวะซึมเศร้าได้อย่างเหมาะสม

แนวโน้มภาวะเสี่ยงด้านสุขภาพจิตของคนไทย ปี 2564 (ร้อยละ)

ที่มา: MENTAL HEALTH CHECK-IN กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

- ต้องประชาสัมพันธ์ช่องทาง การรับความช่วยเหลือ/คำปรึกษา
- การสร้างความรู้ถึงแนวทาง ในการจัดการปัญหาความเครียด

ช่องทางรับคำปรึกษา

- สายด่วนสุขภาพจิต โทร 1323 (ฟรี ตลอด 24 ชั่วโมง)
- Samaritans Thailand (ไม่มีค่าใช้จ่าย) โทร 02-713-6793 / 053-225-977

2

การติดเชื้อ COVID-19 ของประชากรโดยเฉพาะวัยเด็ก ซึ่งมีสัดส่วนการได้รับวัคซีนอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุและประชากรกลุ่มเปราะบาง ที่อาจยังไม่ได้รับวัคซีนเพียงพอที่จะก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันอย่างเต็มที่

- ต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคส่วนบุคคล ควบคู่ไปกับการขยายการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มากขึ้น

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่

- การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่โดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 จากการเพิ่มขึ้นของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 1.2 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ลดลงร้อยละ 2.0 นอกจากนี้ ยังต้องเฝ้าระวังการดื่มที่อาจเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 และเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรงและเสียชีวิตมากขึ้น รวมถึงยังต้องทำการศึกษารอบด้าน หากจะผลักดันให้บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย

ค่าใช้จ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ของครัวเรือน (หน่วย : ล้านบาท)

	Q4/63	Q1/64	Q2/64	Q3/64	Q4/64
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่	78,457	74,195	66,746	57,433	78,542
%YoY	-3.2	-2.8	-2.4	-2.0	0.1
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	49,184	46,319	38,244	34,577	49,510
%YoY	-4.7	-4.2	-2.9	-2.1	1.2
- บุหรี่	29,273	27,876	28,502	22,856	29,032
%YoY	-0.5	-0.4	-1.6	-1.7	-2.0

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชีประชาชาติ

ประเด็นติดตามและเฝ้าระวัง

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะส่งผลให้ความสามารถในการควบคุมตนเองลดลง ซึ่งจะทำให้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 เพิ่มขึ้น 2-3 เท่า และเพิ่มความเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรงและเสียชีวิตเมื่อติดเชื้อ และเมื่อดื่มต่อเนื่องเป็นเวลานานจะส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

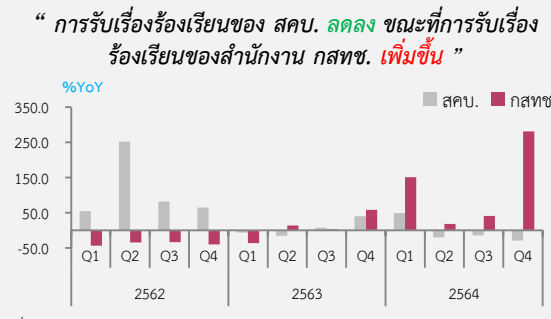
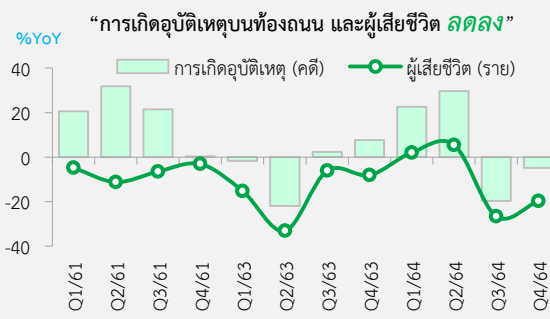
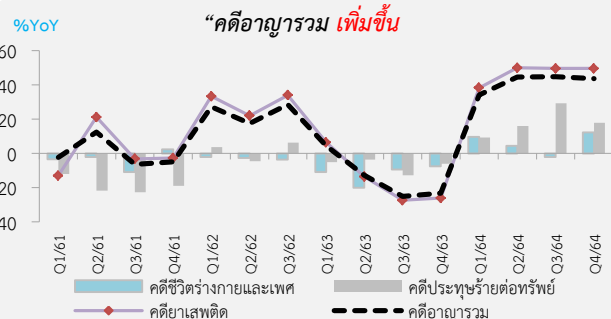
ผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้า อาจมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็น dual users ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรงมากขึ้น อีกทั้งยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะสภาวะสมองล้า โดยเฉพาะหากเริ่มสูบบุหรี่ไฟฟ้าก่อนอายุ 14 ปี ดังนั้น หากจะผลักดันให้บุหรี่ไฟฟ้าถูกกฎหมาย จะต้องมีการศึกษารอบด้านเพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ใหม่และลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชน

ความมั่นคง

“คดีอาญารวมเพิ่มขึ้น/การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและผู้เสียชีวิตลดลง และการร้องเรียนของ สคบ.ลดลง และสำนักงาน กสทช.เพิ่มขึ้น”

	รายปี		รายไตรมาส											
%YoY	2563	2564	Q1/62	Q2/62	Q3/62	Q4/62	Q1/63	Q2/63	Q3/63	Q4/63	Q1/64	Q2/64	Q3/64	Q4/64
คดีอาญารวมรับแจ้ง (คดี)	369,732	523,053	102,328	109,451	113,850	106,797	106,885	95,494	85,281	82,072	143,493	138,076	123,525	117,959
%YoY	-14.5	41.5	27.2	17.6	28.6	17.2	4.5	-12.8	-25.1	-23.2	34.2	44.6	44.8	43.7
- ยาเสพติด	-15.6	46.4	33.4	22.1	34.0	21.6	6.5	-13.5	-27.3	-26.0	38.3	50	49.6	49.6
- คดีชีวิตร่างกายและเพศ	-12.2	6	-2.1	-2.6	-3.5	-15.6	-10.8	-20.1	-9.4	-7.5	9.7	4.4	-2.0	12.4
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	-7.0	18.2	3.7	-4.5	6.4	1.6	-5.0	-3.5	-12.8	-6.0	9.4	16.1	29.4	17.9
การรับแจ้งอุบัติเหตุ (ราย)	93,608	99,590	26,923	25,055	23,007	26,035	26,460	19,546	23,563	24,039	32,444	25,351	18,928	22,867
%YoY	-7.3	6.4	0.1	-5.1	-4.1	-0.8	-1.7	-22.0	2.4	7.7	22.6	29.7	-19.7	-4.9
ผู้เสียชีวิต (ราย)	7,303	6,555	2,422	2,177	1,899	2,187	2,054	1,456	1,784	2,009	2,095	1,536	1,310	1,614
%YoY	-15.9	-10.2	4.8	8.7	5.6	-2.8	-15.2	-33.1	-6.1	-8.1	2.0	5.5	-26.6	-19.7
การคุ้มครองผู้บริโภค (ราย)	17,709	18,343	3,216	6,229	4,438	3,340	2,865	5,364	4,752	4,728	4,579	4,457	4,318	4,989
%YoY	2.8	3.6	22.5	176.1	54.7	40.2	-10.9	-13.9	7.1	41.6	70.3	-16.9	-9.1	5.5
- การร้องเรียนผ่าน สคบ.	2.6	-9.9	54.4	251.5	82.1	64.8	-6.4	-15.8	7.5	39.7	48.9	-20.1	-14.5	-29.2
- การร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช.	5.2	127.3	-43.7	-34.5	-33.8	-40.1	-36.6	14.1	3.1	58.2	150.5	18.7	40.6	280.8

2. สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

ไตรมาสสี่ ปี 2564

โลกเสมือน (Metaverse) กับโอกาสใหม่ของประเทศไทย

Metaverse หรือโลกเสมือนที่มีการกล่าวถึงกันมาก เป็น การยกระดับการติดต่อสื่อสาร หรือการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลจากรูปแบบเดิมที่มีลักษณะเป็นการเข้าไปเยี่ยมชม หรือใช้บริการ ผ่านเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน เป็นรูปแบบ ดิจิทัลที่ใกล้เคียงกับโลกในความเป็นจริง ผ่านองค์ประกอบ 4 ด้าน

องค์ประกอบที่สำคัญในการเปลี่ยนโลกจริง → โลกดิจิทัล

มูลค่าทางเศรษฐกิจของ Metaverse

ปี 2563 :

4.8 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี 2567 :

7.8 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

Bloomberg Intelligence **BI**

Goldman Sachs

มูลค่าการตลาดสูงถึง **8** ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การใช้ประโยชน์จาก Metaverse ในด้านต่าง ๆ

ด้านธุรกิจ

ทำลายข้อจำกัดทางกายภาพ

- ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้านในการขายสินค้า
- ออกแบบผลิตภัณฑ์และทดลองสินค้าโดยไม่ต้องผลิตจริงทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้มาก
- ผู้บริโภคสามารถทดลองหรือสัมผัสสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อ

ด้านสุขภาพ

- นำ AR มาช่วยในการผ่าตัด เพื่อให้แพทย์ผ่าตัดได้แม่นยำขึ้น

การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถมีประสบการณ์ที่หลากหลาย อาทิ ฝึกภาษากับเจ้าของภาษาได้โดยตรง
- ทำการทดลองที่ไม่ต้องใช้อุปกรณ์จริง

การสื่อสาร

- ทำให้ผู้คนได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยจะรู้สึกคล้ายกับการพูดคุยกันซึ่งหน้าผ่านร่าง avatar

การทำงาน

- ปรับปรุงรูปแบบการทำงานแบบทางไกล ให้ผู้ใช้รู้สึกถึงการมีตัวตนกับเพื่อนร่วมงานจริงๆ เสมือนทำงานอยู่ในออฟฟิศ

Metaverse : ข้อกังวลที่ต้องให้ความสำคัญ

ขาดความชัดเจนของการถ่ายทอดกรรมสิทธิ์
ในสินทรัพย์ในโลกเสมือนให้กับบุคคลอื่น กรณี บุคคลในโลกความจริงเสียชีวิต

การระบุตัวตน ที่คล้ายกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้ที่อาจนำไปสู่ข้อผิดพลาดในการทำธุรกรรมในโลกเสมือน

การขาดการควบคุมเนื้อหาในโลกเสมือน
ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงกับผู้ใช้งานที่จะเผชิญกับสิ่งที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เข้าถึงเนื้อหาความรุนแรง

การเสพติดของผู้ใช้

จากการใช้เวลาในโลกเสมือนมากไป และต่อเนื่องอาจนำไปสู่ปัญหา หรือความผิดปกติต่อจิต เช่น เสี่ยงซึมเศร้า

การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

ในโลกเสมือนจะตรวจจับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ยาก

ความปลอดภัยในการใช้งาน

โลกเสมือนยังไม่มีกฎข้อบังคับทำให้ขาดการพิจารณาโทษจากการกระทำผิดในโลกเสมือน

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อใช้บริการ Metaverse

ข้อมูลผู้ให้บริการอาจถูกเข้าถึงโดยปราศจากการยินยอม

Metaverse อาจเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโตขึ้นอย่างมาก ทั้งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยเฉพาะที่ระบุไว้ใน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 –2570 อีกทั้ง เป็นการยกระดับการพัฒนา Digital content ที่สามารถต่อยอดจากพฤติกรรมการใช้ดิจิทัลของไทย ซึ่งมีการใช้บริการดิจิทัลอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลก

ประเด็นที่ต้องคำนึงถึง

1 โอกาสที่คนไทยและธุรกิจจะเข้าถึงอย่างครอบคลุม

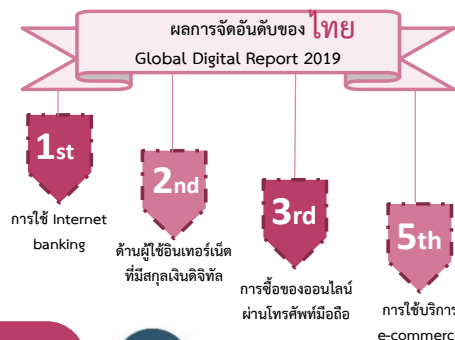

- การเข้าถึงอุปกรณ์ VR/AR มีราคาสูง ขณะที่ ภาคธุรกิจที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถด้านเทคโนโลยีมากนัก และประชากรไทยมีคะแนนด้านทักษะด้านดิจิทัลอยู่ที่ 54.3 หรืออยู่อันดับที่ 66 จาก 141 ประเทศ (โดย WEF 2019)

2 การส่งเสริมการพัฒนาแรงงานด้านดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

- ปัจจุบันการผลิตกำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของไทยยังมีข้อจำกัด ในขณะที่คาดว่าในอีก 5 -10 ปีข้างหน้า ความต้องการในสายงานไอทีจะยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง (ข้อมูลของ Manpower group ปี 2564)
- IMD World Digital Competitiveness ranking ในปี 2021 ในภาพรวมประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 38 แต่มีจุดอ่อนที่ความพร้อมสำหรับอนาคต อยู่ในอันดับที่ 44 และการศึกษาและฝึกอบรมอยู่ในอันดับที่ 56

3 ความเร็วและความครอบคลุมของอินเทอร์เน็ต

- Metaverse ต้องใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อตอบสนองได้ทันทีและต่อเนื่อง แต่ข้อมูลจาก nPerf พบว่า พื้นที่บริการอินเทอร์เน็ต 5G ของไทย ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัด

4 กฎหมายที่มีความชัดเจนเพื่อการกำกับดูแล Metaverse

- ไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ อาทิ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ร.บ. ทรัพย์สินทางปัญญา แต่บังคับใช้ในขอบเขตของประเทศไทยเท่านั้น
- การทำธุรกรรมบน Metaverse ต้องใช้สินทรัพย์ดิจิทัล แต่ปัจจุบันไทยยังไม่กำหนดให้สินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการ

5 ความปลอดภัยของข้อมูล

- ผู้ให้บริการจำเป็นต้องมีการป้องกันที่รัดกุม และต้องระมัดระวังการการสูญเสียข้อมูลส่วนบุคคล

คนไร้บ้าน : แนวทางการยกระดับความเป็นอยู่ให้พึ่งพาตนเองได้ในสังคม

การแพร่ระบาด COVID-19 เป็นปัจจัยกระตุ้นให้สถานการณ์คนไร้บ้านมีความรุนแรงมากขึ้น

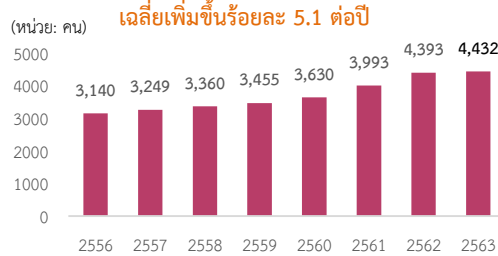
คนไร้บ้านในปี 2564

เพิ่มขึ้นร้อยละ 30

ขาดรายได้ อาหาร
และที่อยู่อาศัย

เข้าไม่ถึงการรักษาพยาบาล
ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยาหรือ
มาตรการลดค่าครองชีพอื่นๆ จากรัฐ

คนไร้บ้านใน 5 เขตของกรุงเทพมหานคร ปี 2556-2563

หมายเหตุ 5 เขต ได้แก่ พระนคร สัมพันธวงศ์ จตุจักร บางซื่อ และปทุมวัน
ที่มา : มูลนิธิอิสรชน

ขณะที่ สสส. ได้คาดการณ์ไว้ว่า คนไร้บ้านทั่วประเทศ
ในปี 2560 จะมีจำนวนถึง **30,000** คน

ปัจจุบันยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลคนไร้บ้านใน
ระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง
 อีกทั้ง การได้รับผลกระทบจาก COVID-19
 อาจทำให้จำนวนคนไร้บ้านที่แท้จริงในปี
 2564 สูงกว่าที่มีการคาดการณ์ไว้

สาเหตุการเป็นคนไร้บ้าน

ความต้องการของคนไร้บ้าน

ความรุนแรงในครอบครัว

18.7

สวัสดิการทางสังคม

11.7

ที่อาบน้ำ

13.7

มีปัญหาหรือทะเลาะกับ
คนในครอบครัว/ญาติที่
น้อง

25.6

เสื้อผ้า

16.2

ไม่มีงานทำ/ตกงาน/ถูก
ไล่ออกจากงาน

25.9

สวัสดิการรักษาพยาบาล

18.8

ที่พักอาศัย

22.7

อาหาร

27.7

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.)

การแก้ปัญหาคนไร้บ้านในประเทศไทย

1

หน่วยงานภาครัฐ

1

1

3

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

1

2

3

4

5

2

4

5

2

4

5

2

4

5

2

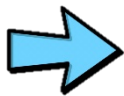
คนไร้บ้าน : แนวทางการยกระดับความเป็นอยู่ให้พึ่งพาตนเองได้ในสังคม

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน

1. การไม่ทราบสถานการณ์ที่ชัดเจน

- คนไร้บ้านย้ายที่อยู่อาศัย > ระบุจำนวนและเข้าถึงได้ยาก
- การสำรวจเป็นครั้งคราว ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริง > การแก้ไขปัญหาอย่างครอบคลุมทำได้ยาก

การมีฐานข้อมูลคนไร้บ้านที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้กำหนดแนวทางช่วยเหลือได้ดีขึ้น

OECD (2020) “ฐานข้อมูลควรเป็นสิ่งแรกที่ประเทศต่าง ๆ ต้องมีการแก้ปัญหาคอนไร้บ้าน และเพื่อให้เข้าใจถึงความท้าทายและความต้องการของคนไร้บ้านที่แตกต่างกัน”

2. การเน้นการช่วยเหลือผ่านสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

: คนไร้บ้านบางกลุ่มต้องการอยู่อย่างอิสระ ไม่อยากอยู่ในศูนย์พักพิงสาธารณะ เพราะเดินทางลำบาก เพราะที่พักอยู่ห่างไกล รวมทั้งมีความแออัด

15.86%

- อยากเข้าพักอาศัยที่บ้านพักชั่วคราว

61.81%

- ไม่ต้องการพักอาศัยในบ้านพักชั่วคราวของ พม.

3. ทักษะของคนในสังคมต่อคนไร้บ้านและทัศนคติของคนไร้บ้านต่อตนเอง

- (1) ทักษะของคนในสังคมต่อคนไร้บ้าน : คนไร้บ้านถูกมองว่าไร้ศักยภาพ ซึ่เกียจ ไม่ทำงาน และเป็นคนอันตราย เสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม
- (2) ทักษะของคนไร้บ้านต่อตนเอง : อาทิ ความรู้สึกถูกทอดทิ้ง หดความหวัง ไม่มีคุณค่าต่อสังคม

4. การมีทักษะต่ำทำให้ประกอบอาชีพได้เพียงขั้นพื้นฐาน และมีรายได้เพียงพอต่อการพึ่งพาตนเอง ทำให้มีโอกาสที่จะกลับมาเป็นคนไร้บ้านซ้ำ

อาทิ การฝึกอบรมทักษะและอาชีพ แต่เป็นการฝึกระยะสั้น และไม่เชื่อมโยงกับตำแหน่งงาน อีกทั้ง มาตรการจ้างงานคนไร้บ้านในสถานคุ้มครองฯ ยังเป็นการจ้างงานระยะสั้น ทำให้โอกาสการมีรายได้ที่ต่อเนื่องเป็นไปได้ยาก

5. เจ็บใจหรือถูกระเบียบทำให้เข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานของรัฐได้จำกัด

ร้อยละ 42.45

ไม่ได้ลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือจากรัฐ เพราะไม่มีโทรศัพท์มือถือ

ร้อยละ 66.6

ไม่ได้ไปหาหมอ โดย ระบุว่าไม่มีเงินจ่ายค่ายา หรือคาดว่าจะหายได้เองโดยไม่ต้องไปรักษา

คนไร้บ้าน : แนวทางการยกระดับความเป็นอยู่ให้พึ่งพาตนเองได้ในสังคม

1 จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางและคนไร้บ้าน

ควรมีการจัดฐานข้อมูลที่มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ติดตาม ระบุปัญหา และแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

2 การแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านต้องทำอย่างเป็นองค์รวม

บูรณาการการช่วยเหลือของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน พัฒนาทักษะ ปรับทัศนคติ และหาแหล่งงาน เพื่อเพิ่มแต้มต่อให้กับคนไร้บ้านให้สามารถกลับสู่สังคม โดยดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งกลุ่มที่อยู่ในศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วม และต้องดำเนินการในลักษณะของการส่งเสริมมากกว่าการให้การช่วยเหลือในลักษณะการสงเคราะห์

3 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนไร้บ้านให้กับคนในสังคม

การประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคนไร้บ้านให้สังคมรับรู้ และปรับทัศนคติว่าคนไร้บ้านเป็นผู้ขาดโอกาสและไม่ได้สร้างปัญหากับสังคม ซึ่งจะมีส่วนช่วยเพิ่มโอกาสการทำงาน รวมทั้งกลับไปอยู่ในสังคม

4 การปรับรูปแบบสวัสดิการให้สอดคล้อง

โดยปรับเงื่อนไขหรือระเบียบในการเข้ารับสวัสดิการ โดยเฉพาะด้านสาธารณสุข เพื่อให้คนไร้บ้านสามารถเข้ารับการรักษาได้

5 ส่งเสริมการจ้างงานคนไร้บ้าน

อาทิ การจ้างงานด้านสังคมโดยรัฐ หรือส่งเสริมให้เอกชนที่จ้างงานคนไร้บ้านหรือกลุ่มเปราะบาง แล้วให้สิทธิในการลดภาษี

6 ส่งเสริมบทบาทของเอกชนและภาคีเครือข่ายคนไร้บ้านในการเข้ามาร่วมกันสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้านได้อย่างครบวงจร

เนื่องจากภาคเอกชนและภาคีเครือข่ายคนไร้บ้านมีระบบการดำเนินงานที่คล่องตัว และสามารถเข้าถึงแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไร้บ้านได้ในระดับพื้นที่ได้รวดเร็ว

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยจากมุมมองของบัญชีกระแสการโอนประชาชาติ (NTA)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์และผลกระทบในเชิงลึก

- ภาวะเจริญพันธุ์

2.0 → 1.5

ปี 2538

ปี 2564

- จำนวนเด็กเกิดใหม่

8.2 แสน → 5.4 แสน

ปี 2538

ปี 2564

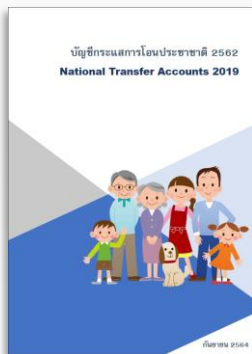
- คุณภาพของระบบสาธารณสุขทำให้คนไทยมีอายุยืนมากขึ้น

ประเทศไทยมีแนวโน้มจะกลายเป็นสังคมสูงอายุมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 (ฉบับปรับปรุง)

บัญชีกระแสการโอนประชาชาติ (National Transfer Account : NTA)

เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์
ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างประชากร

รายได้ประชาชาติ + โครงสร้างอายุ

ทำให้ทราบ

- พฤติกรรมทางเศรษฐกิจของประชากรในแต่ละอายุ
- การเกื้อหนุนของภาคครัวเรือน
- บทบาทของภาครัฐในการช่วยเหลือ/อุดหนุนให้กับประชากรในแต่ละช่วงวัย
- ผลกระทบต่อภาครัฐ ทั้งการหารายได้ (ภาษี) และภาระทางการคลัง

ผลการศึกษา NTA ปี 2562

1 “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทำให้คนไทยมีแนวโน้มที่จะหารายได้ได้น้อยกว่าการบริโภคมากขึ้น”

ปี 2562 : ขาดดุลรายได้ **2.04** ล้านล้านบาท หรือ เฉลี่ยประมาณ **3 หมื่น** บาท/คน

ปี 2566 : **2.16** ล้านล้านบาท

ปี 2576 : **2.57** ล้านล้านบาท

แต่ การออมของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ

: คนไทยมีเงินออมเฉลี่ยประมาณ

1.3 แสนบาท ต่อครัวเรือน

และเกิน 1 ใน 5 นำมาใช้จ่ายได้ **ไม่เกิน 3 เดือน**

2 “ภาครัฐมีแนวโน้มจะมีภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขและด้านการศึกษามากขึ้น”

: ภาครัฐมีบทบาทในการสนับสนุนค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะ

วัยเด็ก ใช้จ่ายภาครัฐ $\approx$ ร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด ส่วนใหญ่ ด้านการศึกษา

ภาพรวมรัฐอุดหนุนระดับอุดมศึกษาสูงที่สุด แต่ประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับเด็กในครัวเรือนรายได้สูง

วัยสูงอายุ ใช้จ่ายภาครัฐ $\approx$ ร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด ส่วนใหญ่ ด้านสุขภาพ

การเป็นสังคมสูงวัยมากขึ้น อาจทำให้ค่าใช้จ่ายของรัฐในภาพรวมสูงขึ้นตามไปด้วย

วัยแรงงาน ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐในการจัดเก็บภาษีจะมีจำนวน **ลดลง**

• สัดส่วนหนี้สาธารณะ ต่อ GDP ปี 2583

เพิ่มขึ้น ร้อยละ **5.41**

3 “การเป็นสังคมสูงวัยมากขึ้นจะทำให้เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง”

การขยายตัวของ GDP per capita (PPP, \$)

โครงสร้างประชากรที่มีวัยแรงงานลดลงจะเป็นปัจจัยกดดันให้เศรษฐกิจให้หดตัวลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.5 ต่อปี

4

วัยแรงงานต้องหารายได้เพื่อดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และตนเอง
คิดเป็นมูลค่ารวมสูงถึง 7.7 ล้านบาท

การเลี้ยงดูเด็กจนถึงอายุ 21 ปี

จะต้องมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

1.5 ล้านบาท

(หักค่าใช้จ่ายที่รัฐสนับสนุน)

คนวัยเกษียณที่จะมีอายุถึง 90 ปี

ต้องมีค่าใช้จ่ายสำหรับดูแลตนเอง

3.1 ล้านบาท

หากวัยแรงงานอาศัยอยู่ร่วมกับ
เด็ก 1 คน และผู้สูงอายุ 1 คน

แรงงานคนนั้นจะต้องหารายได้ถึง 7.7 ล้านบาท

เพื่อดูแลค่าใช้จ่ายในการบริโภคของเด็ก ผู้สูงอายุ
และการวางแผนเกษียณอายุของตนเอง

ผลของ NTA สะท้อน ประเด็นที่ต้องดำเนินการเพื่อรับมือกับผลกระทบ

1

การเพิ่มรายได้เป็นสิ่งสำคัญที่จะบรรเทาการขาดดุลงบรายได้ และอาจช่วยยกระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

วัยเด็ก : เตรียมความพร้อมให้มีทักษะเพียงพอ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต

วัยแรงงาน : ยกระดับรายได้ และพัฒนาทักษะให้แก่ประชากรกลุ่ม NEETs ให้สามารถสร้างรายได้ และมูลค่าเพิ่มให้แก่ระบบเศรษฐกิจ

ผู้สูงอายุ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะเป็นการลดการขาดดุลงบรายได้ และยังมีส่วนในการแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน

2

การขุดเซกการขาดแคลนของแรงงานผ่านการดึงกลับแรงงานไทยทักษะสูงในต่างประเทศและการนำเข้าแรงงานต่างชาติทักษะสูง

เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมมูลค่าสูงในระยะยาว

3

การสร้างความเข้มแข็งทางการเงินของครัวเรือน

ทั้งการเพิ่มระดับการออมของครัวเรือนเพื่อลดความเสี่ยงด้านการเงินโดยเฉพาะในยามฉุกเฉิน รวมถึงวางแผนเกษียณเพื่อเตรียมความพร้อมของชีวิตเมื่อมีรายได้ลดลง

4

การปรับปรุงระบบการคลังของประเทศเพื่อสร้างสมดุลทางการคลังและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

3

บทความ

“เสียงของ SMEs ภาคการท่องเที่ยว:
การปรับตัว และความเห็นต่อการช่วยเหลือของรัฐ”

ผลกระทบและการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงาน

สศช. และ บริษัท SAB ทำการสำรวจการปรับตัวของแรงงานและผู้ประกอบการ SMEs จากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในภาคการท่องเที่ยวที่ยังเปิดดำเนินการอยู่ใน 5 ประเภท คือ ที่พักแรม การบริการอาหาร ขนส่งทางบก ท่องเที่ยว และขายของที่ระลึก จำนวนผู้ประกอบการทั้งสิ้น 1,534 ตัวอย่าง และแรงงาน 3,068 ตัวอย่าง ใน 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต ชลบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (ช่วงเดือน มิ.ย. – ก.ย. 2564)

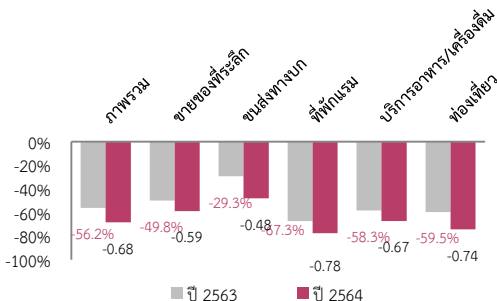
ข้อค้นพบที่สำคัญ

1 รายได้ผู้ประกอบการที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินและการมีหนี้สินที่เพิ่มขึ้น

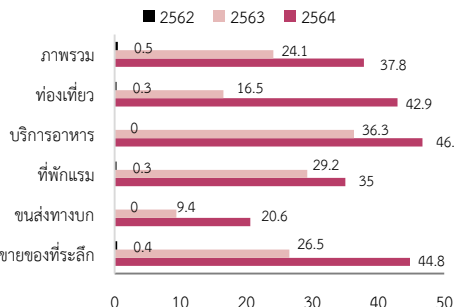
รายได้ลดลงทุกกลุ่มธุรกิจ โดยเฉพาะที่พักแรม ท่องเที่ยว และบริการอาหาร

การเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเปรียบเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 (ปี 2562)

1 ใน 3 ของผู้ประกอบการ มีปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน

ร้อยละของผู้ประกอบการที่มีปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในช่วงปี 2562 – 2564 จำแนก ตามประเภทธุรกิจ

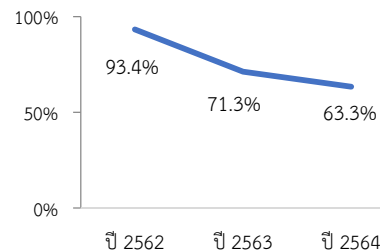

จำนวนผู้เป็นหนี้และมูลค่าหนี้สินต่อปีเพิ่มขึ้น

- จำนวนผู้ประกอบการที่เป็นหนี้มีเพิ่มขึ้นร้อยละ 10
- ปี 2563 ผู้ประกอบการสาขาท่องเที่ยว มีมูลค่าหนี้สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.4 และเพิ่มเป็นร้อยละ 39.9 ในปี 2564

ความสามารถชำระหนี้ลดลง

10.3% ไม่สามารถชำระหนี้ได้เลย

ที่มา: การสำรวจผู้ประกอบการและแรงงานในสถานประกอบการ SMEs ภาคการท่องเที่ยว

ผลกระทบและการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงาน

2

พื้นฐานทางการเงิน ต้นทุนคงที่ในการดำเนินธุรกิจ และความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญต่อความอยู่รอดของธุรกิจ

ปัจจัยสำคัญต่อความอยู่รอดของธุรกิจ ประกอบด้วย

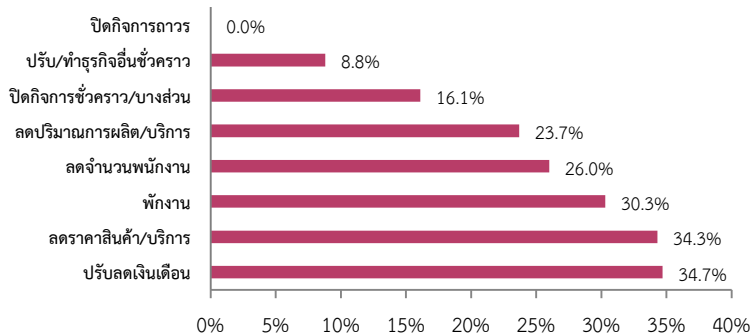
พื้นฐานการเงิน

ต้นทุนคงที่ในการดำเนินธุรกิจ

ความยืดหยุ่นในการปรับรูปแบบธุรกิจ

- ปรับลดเวลาการทำงานหรือเงินเดือน
- ปรับกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว
- เปลี่ยนมาขายสินค้าทางเดลิเวอรี่และออนไลน์ได้
- ปรับมาขายอาหารของธุรกิจโรงแรม

แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการในช่วงวิกฤต COVID-19 (ร้อยละ)

3

แรงงานมีรายได้ลดลงส่งผลกระทบต่อเงินออม หนี้สิน และความเครียด

รายได้

สัดส่วนแรงงานที่มีรายได้ลดลงมีจำนวนเพิ่มขึ้น

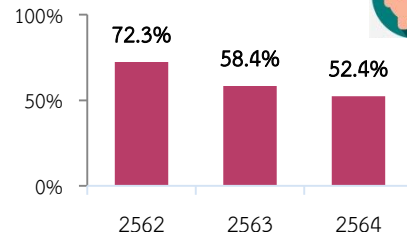
35.0 → 41.7

ปี 2563 ปี 2564

เมื่อเทียบกับปี 2562

เงินออม

สัดส่วนผู้มีเงินเหลือเพื่อเก็บออมลดลงต่อเนื่อง

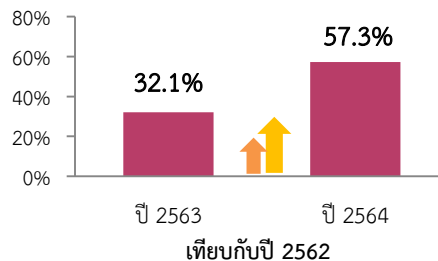

หนี้สิน

สัดส่วนผู้เป็นหนี้และวงเงินหนี้เพิ่มขึ้น

สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ต่อรายได้

ความเครียด

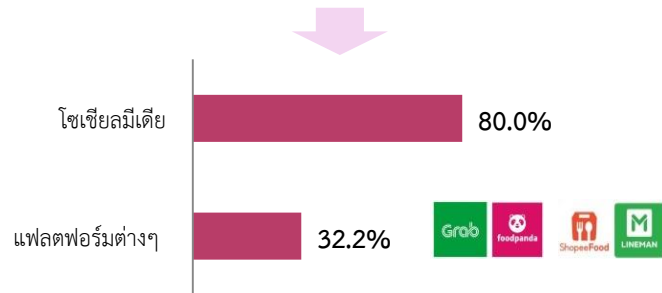
2 ใน 3 ของลูกจ้าง

มีความเครียด/วิตกกังวลจากเรื่องงาน และ COVID-19

ผลกระทบและการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงาน

4 เทคโนโลยีมีความจำเป็นต่อความอยู่รอดในการประกอบธุรกิจ แต่การปรับใช้กับธุรกิจ SMEs ยังเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

84.7% ขายสินค้า/บริการ ผ่านช่องทางออนไลน์

88.4% รับชำระเงินผ่านระบบดิจิทัล

77.5% ทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์

34.6% มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำธุรกิจ

ความคิดเห็นของแรงงาน

- 97.4% ไม่กังวลใจ หากมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน
- 83.7% มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีระดับปานกลางถึงมาก
- 38.5% ต้องการฝึกทักษะเทคโนโลยีในการทำงาน ค่อนข้างมากถึงมากที่สุด
- 6.8% มีแผนจะเข้ารับการฝึกอบรม
- 1.6% มีการเข้าร่วมการฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน

เสียงสะท้อนต่อมาตรการช่วยเหลือและฟื้นฟูเศรษฐกิจของภาครัฐ

1 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการกระตุ้นกำลังซื้อของรัฐบาล แต่ยังมองว่าประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง

77.6 %

ผู้ประกอบการและแรงงาน
เข้าร่วมโครงการกระตุ้น
กำลังซื้อของรัฐ

63.1 %

ตรงกับความต้องการ
แต่ประโยชน์ที่ได้รับอยู่ใน
ระดับปานกลาง

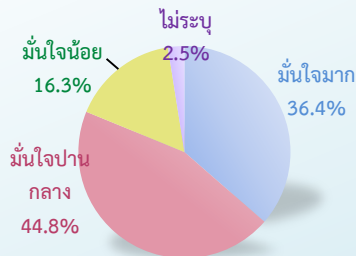
38.1 %

ของผู้ประกอบการเข้าร่วม
Phuket Sandbox
แต่มองว่าประโยชน์ที่
ได้รับอยู่ในระดับน้อย

มาตรการที่เป็นผลดีต่อธุรกิจ

- เงินทุนหมุนเวียน (เฉลี่ยร้อยละ 45 ของเงินเดือน)
- เงินชดเชยเยียวยา
- ลดค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าสาธารณูปโภค (เฉลี่ยร้อยละ 44.5)

2 ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ประกอบการเชื่อมั่นว่าสามารถอยู่รอด และฟื้นฟูธุรกิจได้หลังผ่านวิกฤติ COVID-19

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

- สนับสนุนการเงินแก่ภาคธุรกิจ
- สนับสนุนเงินช่วยเหลือ
- ประชาสัมพันธ์/โฆษณาการท่องเที่ยว

3 มาตรการประกันสังคมและการกระตุ้นกำลังซื้อผ่านโครงการคนละครึ่ง เป็นมาตรการที่กลุ่มแรงงานส่วนใหญ่เข้าถึงได้มากกว่ามาตรการอื่น

การเข้าถึงสิทธิเงินเยียวยา

ม.33 เราสู้กัน	48.3%
ม.33 ประกันสังคม	40.9%
เราชนะ	32.7%
เราไม่ทิ้งกัน	26.8%
ม.39/ม.40 ประกันสังคม	18.2%
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	2.1%
อื่นๆ	0.2%

โครงการกระตุ้นกำลังซื้อ

คนละครึ่ง	99.3%
เราเที่ยวด้วยกัน	12.2%
ยิ่งใช้ยิ่งได้	8.9%
เที่ยวปันสุข	1.0%
ช้อปดีมีคืน	0.3%

➤ ทั้งนี้ กลุ่มแรงงานต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐในรูปแบบ การแจกเงินชดเชย/เยียวยา มากที่สุด รองลงมา คือ การสนับสนุน/ช่วยเหลือ/ค่าครองชีพ

4 มุมมองต่อนโยบายการจัดการปัญหาโควิด-19 เกี่ยวกับการเปิดรับนักท่องเที่ยว

การจัดการยังไม่ดีพอ

การล็อกดาวน์ยังขาด
การวางแผนที่รัดกุม

ประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุง

กำหนดมาตรการ และมีแนวทาง
ปฏิบัติที่ชัดเจน

การสื่อสารกับนักท่องเที่ยว
ต้องมีความชัดเจน

ธุรกิจที่สามารถรับมือกับวิกฤตและ
ยังดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยสำคัญ

รากฐานทาง
การเงิน

การปรับแผน
การตลาดให้
สอดคล้องกับ
สถานการณ์

การไม่พึ่งพิง
กลุ่มลูกค้า
กลุ่มเดียว

การปรับตัวให้
ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

1

การสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อเสริมสภาพคล่องและลดภาระค่าใช้จ่าย
ให้กับผู้ประกอบการ SMEs และแรงงาน

- เน้นให้ผู้ประกอบการ/แรงงานสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือได้
- ช่วยเหลือเยียวยา กรณีแรงงานที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม

2

การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- จัดแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยวตามช่วงฤดูกาล ที่เน้นการท่องเที่ยวในประเทศ และกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อย
- สนับสนุนการเดินทาง/ที่พัก/ร้านอาหาร ที่เป็นสถานประกอบการ SMEs

3

การส่งเสริมทักษะ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

- พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตเสรีให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง
- สนับสนุนการฝึกอบรมพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่สอดคล้องกับลักษณะธุรกิจ
- สนับสนุนการฝึกอบรมทักษะแรงงานโดยเฉพาะในกลุ่มอาชีวศึกษา

ขอขอบคุณ

Download เอกสาร : https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report

